Книга за основните райони за птици в България

Алекси ПОПОВ

КОСТАДИНОВА И., ГРАМАТИКОВ М. (ред.). 2007. Орнитологично важни места в България и Натура 2000. Българско дружество за защита на птиците, София, Природозащитна поредица, 11: 639 с.

Книгата представя резултатите от мащабно орнитологично изследване на значимата по отношение на опазването част от територията на България, продукт на над 4 милиона наблюдения, извършени от над сто любители и професионалисти. Определени са 114 орнитологично важни места (ОВМ), свързани с изграждането на мрежата НАТУРА 2000. Категоризирани са на три равнища: световно, европейско и на Европейския съюз, като по-голямата част от тях (87) са от световно значение. Те обхващат 26 000 кв. км или 23 % от българската територия. В тях се срещат 372 вида птици или 89 % от българските и 71 % от европейските видове, както и над половината от популациите на 45 вида със световно и европейско значение. С това тази книга съществено надгражда издадената преди 10 години книга със същото заглавие (КОСТАДИНОВА И., 1997, Природозащитна поредица, 1: 176 с.), в която има данни за 50 ОВМ. Резултатите ще предизвикат интереса на международната орнитологична общност, защото България е на второ място в Европа по богатство на орнитофауната (1 % от територията със 76 % от европейските видове). Затова е дальновидно двуезичното издаване на новата книга (на български и английски). Подробно е разработена методиката на определяне на ОВМ и оценката им, разгледани са заплахите и уязвимостта на видовете и са препоръчани подходящи режими и ограничения за опазването на териториите.

Анализът на данните в книгата показва, че най-много ОВМ са дефинирани за *Phalacrocorax pygmaeus* (26) от световно застрашените видове и за *Buteo rufinus* и *Ficedula semitorquata* (10) от видовете с европейско значение, а само в по едно ОВМ се срещат 4 вида (орел, чучулига и 2 вида синигери). Ако сравним районите, виждаме, че най-големи са Централен Балкан, Западен Балкан, Рила, Сакар, Западни Родопи и Странджа, всеки с площ над 100 000 ха, а най-малък е язовир Конуш (38 ха). По богатство на орнитофауната начело се подреждат Атанасовско езеро (156 вида), Мандра – Пода (148), Дуранкулак (145), Шабла (141), Бургаско езеро (115) и Варненско – Белославско езеро (104 вида). На другия полюс са осем района в Западна и Северна България само с един вид (*Crex crex*).

Като незначителни недостатъци могат да се посочат пропускането на имената и кодовете на ОВМ за *Falco naumanni* в Приложение 9 (стр. 559) и погрешното означаване на сивия цвят в легендата в същото приложение (стр. 555) като "ОВМ, където видът се среща" вместо "ОВМ, където видът не се среща" (на български и английски). Не може да се разбере логиката, по която са подредени съкращенията на латиница (стр. 6). Би било по-прегледно те да се поставят на редовете срещу съответните съкращения на кирилица или обратно.

Новата книга е едно отлично постижение на Българското дружество за защита на птиците и на всички български орнитолози. Тя ще бъде ползвана като справочник и от други зоолози и природолюбители и представлява добра основа за сравнителен анализ на числеността на птиците в съответните райони в бъдеще.